

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اولین گام‌ها برای
آموزش حقوق بشر

مترجمان : خلیل چراغی - ژاله باقرزاده - سعید قریشی

این کتاب به حمایت و سفارش دبیرخانه پروژه آموزش حقوق بشر چاپ شده است

اولین گام‌ها برای آموزش حقوق بشر / مترجمان - خلیل چراغی، ژاله باقرزاده

سعید قریشی -- تهران: شورا، ۱۳۸۴

۲۴۰ ص.

ISBN: 964-7890-25-7

چاپ اول

فهرست‌نویسی بر اساس اطلاعات فیپا.

۱. حقوق بشر - راهنمای آموزشی. الف. چراغی، خلیل، ب. باقرزاده، ژاله. ج.

قریشی، سعید. د. عنوان.

۳۲۲/۰۷

JC ۵۷۱ / الف ۸

۸۴-۱۷۷۸۸ م

کتابخانه ملی ایران



آموزش حقوق بشر

اولین گام‌ها

مترجمان: خلیل چراغی - ژاله باقرزاده - سعید قریشی

ویراستار: جعفر ربانی

چاپ اول: تابستان ۸۴ با شمارگان ۳۰۰۰ نسخه

مدیر فنی: ه. آشتیانی

طراح جلد و صفحه آرا: موسسه فرهنگی هنری طراحان ایماژ

لیتوگرافی: زمان

چاپ و صحافی: نگرش

شابک: ۹۶۴-۷۸۹۰-۲۵-۷

ISBN: 964-7890-25-7

حق چاپ برای ناشر محفوظ است

قیمت: ۲۰۰۰ تومان

فهرست

۷	بخش اول: اولین گام‌ها
۸	تعریف حقوق بشر
۱۱	آموزش حقوق بشر چیست؟
۱۴	پرسش‌های معمول درباره‌ی آموزش حقوق بشر
۱۷	بخش دوم: روش‌ها
۱۸	بررسی فضای حقوق بشر در مدرسه
۲۸	چگونه می‌توان حقوق بشر را در بخشی از برنامه‌های درسی گنجاند؟
۳۴	روش‌های مفید تدریس
۵۴	نحوه‌ی طراحی شخصی فعالیت‌های تدریس حقوق بشر
۵۹	بخش سوم: کودکان
۶۱	شروع - فعالیت‌های مقدماتی
۶۶	شما و من - فعالیت‌های مربوط به تنوع
۸۵	چه کسی؟ من؟ فعالیت‌هایی درباره‌ی مسئولیت
۹۳	حق زندگی کردن - فعالیت‌هایی درباره‌ی جهانی بودن حقوق
۱۰۲	عادلانه چیست؟ فعالیت‌هایی درباره‌ی عدالت
۱۱۱	حقوق من - حقوق شما - فعالیت‌هایی درباره‌ی شرایطی که حقوق مختلف با هم مغایرت پیدا می‌کنند.
۱۲۱	بخش چهارم: نوجوانان
۱۲۴	شروع - فعالیت‌های مقدماتی
۱۳۱	زندگی در کنارهم - فعالیت‌هایی در باره رعایت احترام به یکدیگر
۱۴۰	چه کسی؟ من؟ فعالیت‌هایی درباره‌ی احساس مسئولیت

- ۱۵۶ حقوقی برای زندگی: فعالیتهایی درباره‌ی درک جهان شمول بودن حقوق
- ۱۶۸ چه چیزی عادلانه است؟ فعالیتهایی درباره‌ی درک مفهوم عدالت
- ۱۷۷ حقوق من، حقوق شما: فعالیتهایی درباره‌ی درک شرایطی که حقوق افراد با هم در تضاد قرار می‌گیرند
- ۱۹۲ اقدام عملی! حقوق بشر را به خارج از کلاس ببریم
- ۱۹۹ بخش پنجم: اسناد حقوق بشر
- ۲۰۰ اعلامیه جهانی حقوق بشر
- ۲۰۹ نسخه ساده شده‌ی اعلامیه جهانی حقوق بشر
- ۲۱۰ نسخه ساده شده‌ی کنوانسیون حقوق کودک
- ۲۱۷ بخش ششم: گام‌های بعدی
- ۲۱۸ ایجاد شبکه‌ی آموزشی حقوق بشر؛ چرا باید یک شبکه ایجاد کرد؟
- ۲۲۱ برگزاری کارگاه آموزشی حقوق بشر
- ۲۲۵ نمونه‌ی یک کارگاه آموزشی حقوق بشر
- ۲۳۲ ارزیابی کارگاه آموزشی حقوق بشر
- ۲۳۵ سازمان‌ها و نهادهای مفید
- ۲۳۸ برخی از منابع مربوط به آموزش حقوق بشر

مقدمه

این کتاب برای کسانی نوشته شده است که می‌خواهند در زمینه‌ی آموزش حقوق بشر برای جوانان و نوجوانان تلاش نمایند. به عبارت دیگر این کتاب راهنمای مربیان و آموزشگران برای آموزش فعال حقوق بشر به دانش‌آموزان است.

در بخش اول کتاب، مبانی آموزش حقوق بشر مطرح شده و در بخش دوم روش‌های مناسب یاددهی - یادگیری آن مورد بحث قرار گرفته است.

در بخش‌های سوم و چهارم که مفیدترین و جذاب‌ترین بخش‌های کتاب را شامل می‌شود، طرح درس‌هایی برای آموزش حقوق بشر آورده شده است. بسیاری از این درس‌ها آن‌قدر جذاب‌اند که نه تنها جوانان و نوجوانان، بلکه بزرگسالان را نیز برای مدتی به چالش فکری و تفکر عمیق می‌کشاند. این درس‌ها به گونه‌ای طراحی شده‌اند که اولاً هدف‌های اساسی حقوق بشر را پوشش دهند و ثانیاً دانش‌آموزان را در موقعیتی فعال و تولیدکننده‌ی مفهوم قرار دهند. یک نکته‌ی جالب دیگر در زمینه‌ی طرح درس‌ها این است که جنبه‌ای کاملاً بین‌المللی دارند و از کشورهای مختلف انتخاب شده‌اند.

در بخش پنجم کتاب، اسناد حقوق بشر شامل نسخه‌ی اصل اعلامیه جهانی حقوق بشر و نسخه‌ی ساده شده‌ی آن (که برای دانش‌آموزان قابل درک و فهم است) و نیز کنوانسیون حقوق کودک آورده شده است تا هنگام لزوم مربیان بتوانند از آن‌ها استفاده نمایند.

در بخش ششم که بخش پایانی کتاب است با عنوان «گام‌های بعدی» اقداماتی را که می‌تواند زمینه‌ی اجرای مطلوب‌تر برنامه‌های آموزش حقوق بشر را تسهیل نماید، مطرح شده است.

انتخاب، ترجمه و چاپ این اثر در چهارچوب «پروژه‌ی آموزش حقوق بشر» و به سفارش دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های درسی صورت گرفته است. انتشارات شورا بدین وسیله از مدیریت محترم پروژه، جناب آقای مهندس زرافشان، دبیر پروژه، کارشناسان و مترجمان ارجمند تقدیر و تشکر نموده و توفیق روزافزون آنان را خواستار است.

انتشارات شورا

تابستان ۸۴